

Výzvy ESG pro české bankovníctví z pohledu dohledového orgánu

Jan Frait
viceguvernér

Prezentace pro
„1. ESG Summit Fakulty financí a účetnictví VŠE“

Praha
16. června 2023

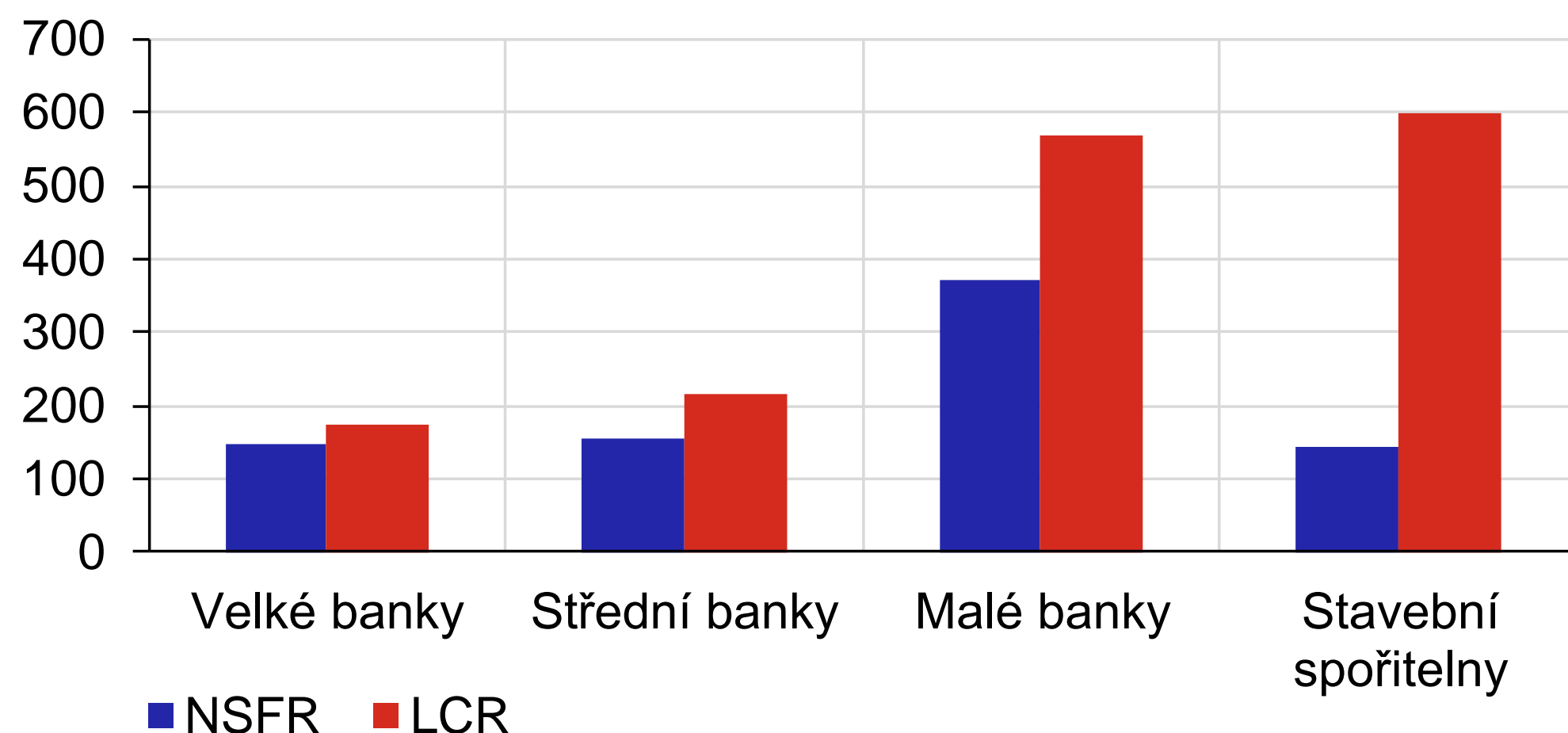

- Mikroobezřetnostní dohled nad bankami je primárně zaměřen na „governance“.
 - Aktuálními prioritami jsou např. řízení rizika likvidity v globálním prostředí zesílené citlivosti na negativní informace, odolnost bankovního sektoru po „recesích bez defaultů“ nebo zesílené řízení kybernetických rizik.
- V tomto století narůstal význam „social“ faktorů, ty stojí i za nárůstem významu makroobezřetnostního dohledu.
 - Nepředlužování klientů a jejich ochrana před makroekonomickými riziky.
 - Odborná péče při poskytování služeb klientům (informování klientů o produktech a jejich rizicích, ochrana klientů před podvodným jednáním, dostupnost finančních služeb ...).
 - Řízení AML rizik a dodržování sankčních opatření (zesílená dohledová reakce na opakovaná a závažná zjištění v nedostatečném systému pro řízení tohoto typu rizika).
- „Environmental“ faktory se dostaly do centra pozornosti v posledních letech, v současnosti představují nejdynamičtější oblast zájmu regulátorů a dohledových orgánů.

Riziko likvidity (1)

Srovnání vybraných ukazatelů bilanční likvidity bank

(v % k 31. 12. 2022)

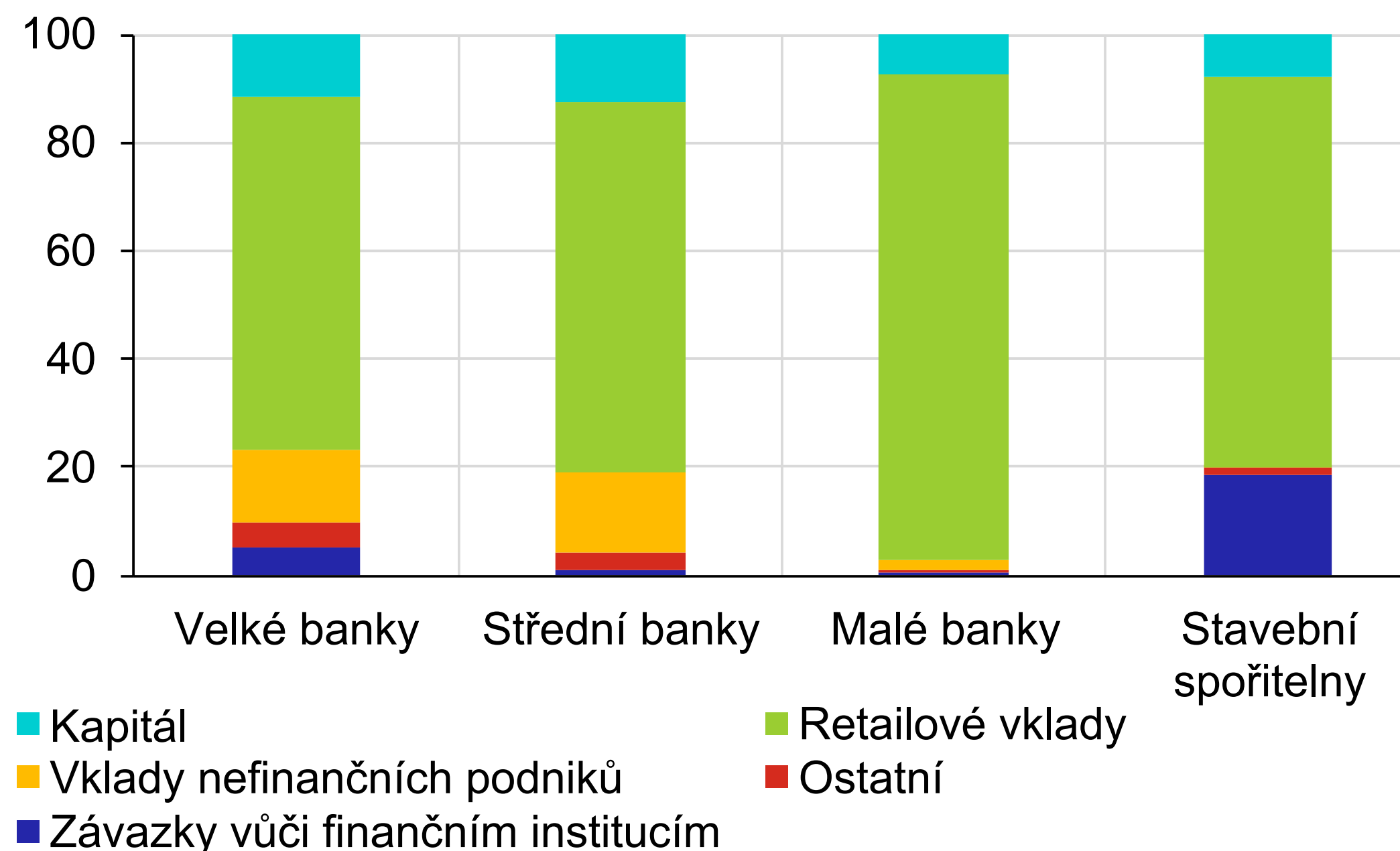

Zdroj: ČNB

Poznámka: LCR je poměr likvidní rezervy vůči čistému odtoku likvidity bank na horizontu zátěže 30 dní dle nařízení Evropské komise 2015/61. NSFR je poměr dostupných a požadovaných zdrojů stabilního financování bank dle Basel III. Výsledky zohledňují likviditní podskupiny a nezahrnují banky se státní účastí.

Struktura a výše položek zajišťujících stabilní financování

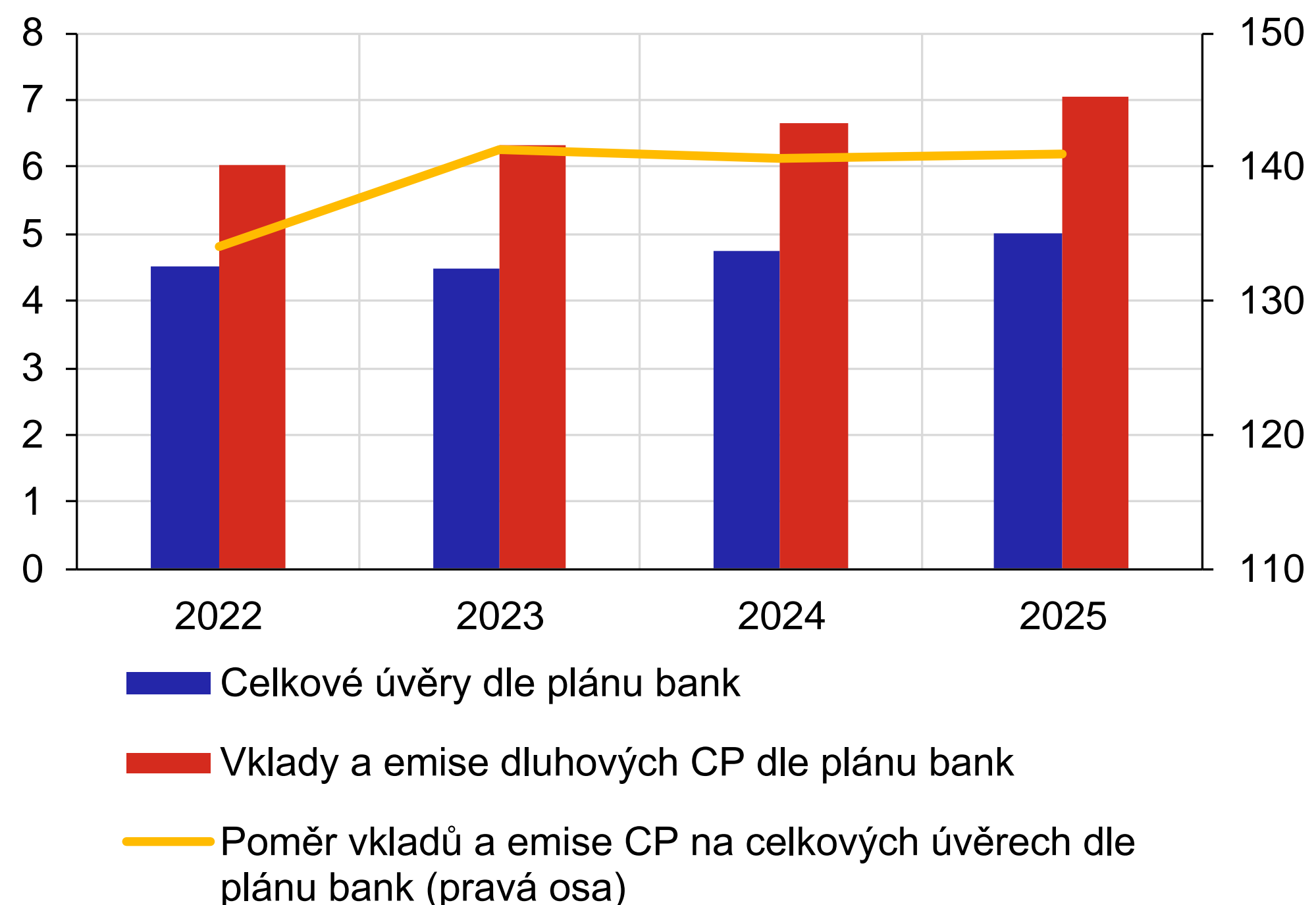
(v % bilanční sumy k 31. 12. 2022)

Riziko likvidity (2)

Plán financování domácích bankovních institucí

(v bil. Kč; pravá osa: v %)

Zdroj: ČNB

Poznámka: Zahrnuty jsou úvěry a vklady soukromému sektoru definovaného jako domácnosti, nefinanční a finanční společnosti. Dále jsou zahrnuty vydané dluhové cenné papíry se splatností rovnou nebo vyšší než tři roky. CP = cenné papíry. Data na konsolidovaném základě a za vybrané subjekty, pro které byly plány dostupné k 11. 5. 2023.

Vybrané indikátory systémové likvidity

(v %; k 31. 12. 2022)

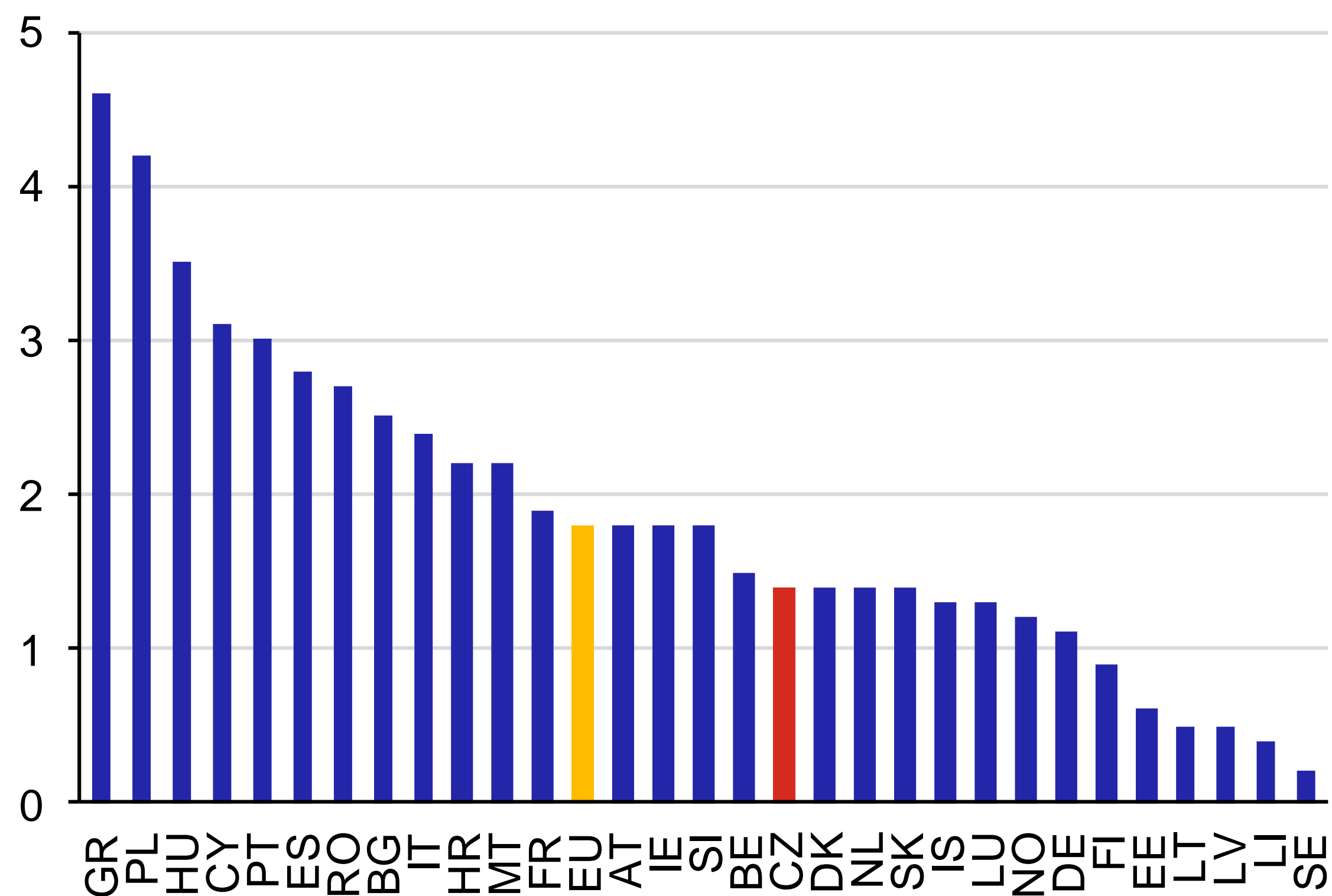
	Velké banky	Střední banky	Malé banky	Stavební spořitelny
Podíl zatížených aktiv k celkovým aktivům včetně přijatých kolaterálů	20	17	0	0
Podíl operací s ČNB na zdrojích zatížených aktiv	98	100	100	100
Podíl zatížených přijatých kolaterálů na celkových aktivech včetně přijatých kolaterálů	14	14	2	0
Podíl likvidních aktiv způsobilých k přijetí ČNB k celkovým aktivům	34	44	57	5
Podíl odtoků dle LCR k likvidním aktivům způsobilých k přijetí ČNB	58	39	26	46
Velkoobchodní zdroje financování k celkovým aktivům	15	11	3	16
Poměr úvěrů a vkladů	73	58	45	112

Poznámka: Vážené průměry hodnot s váhami dle velikosti bilance dané banky.

Úvěrové riziko (1)

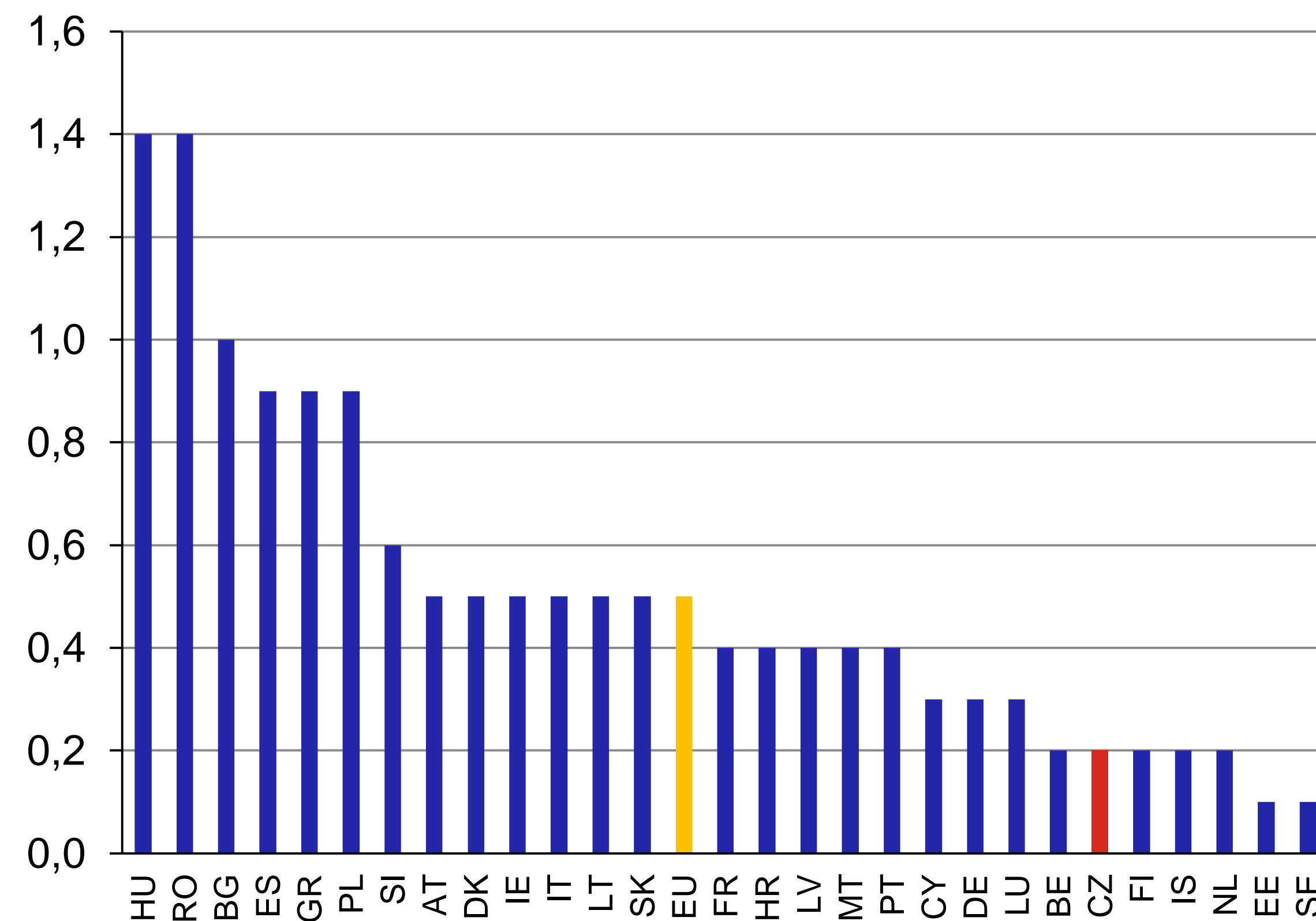
Podíl nevýkonných klientských úvěrů ve vybraných zemích EU

(v % k 31. 12. 2022)

Náklady na riziko ve vybraných zemích EU

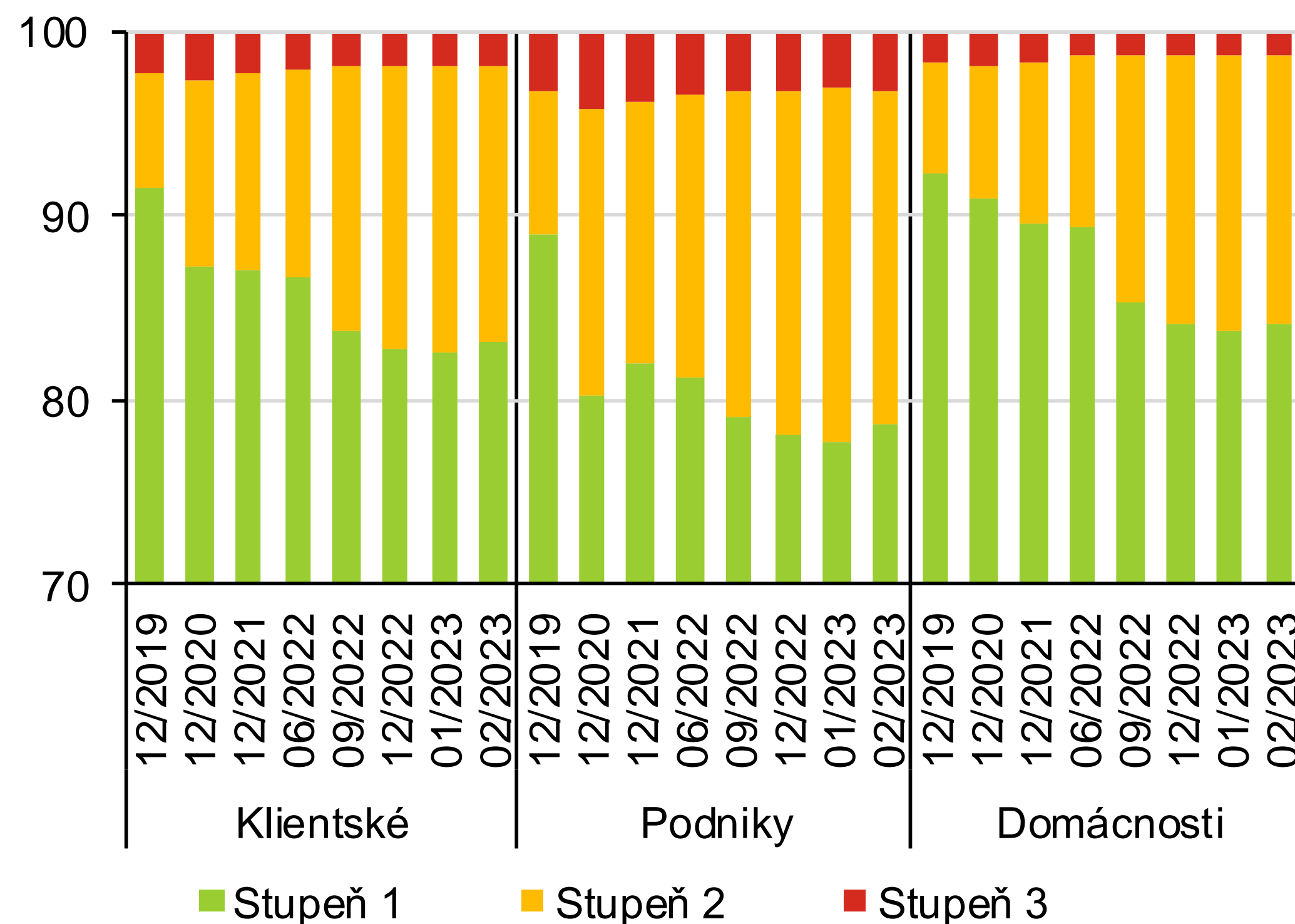
(v % k 31. 12. 2022)

Úvěrové riziko (2)

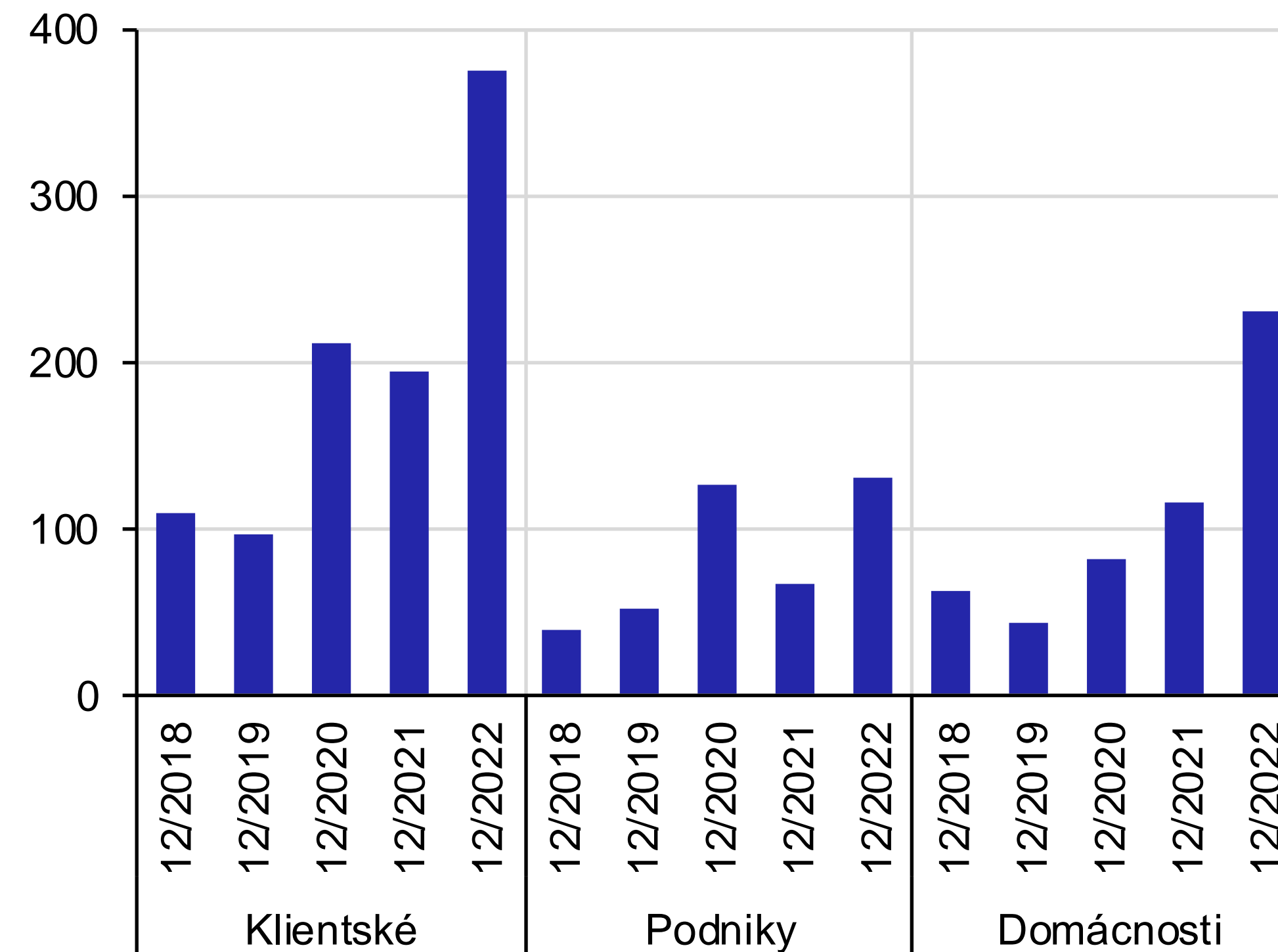
Struktura úvěrových expozic dle kvality portfolií

(v %)

Přesuny úvěrových expozic ze stupně 1 do stupně 2

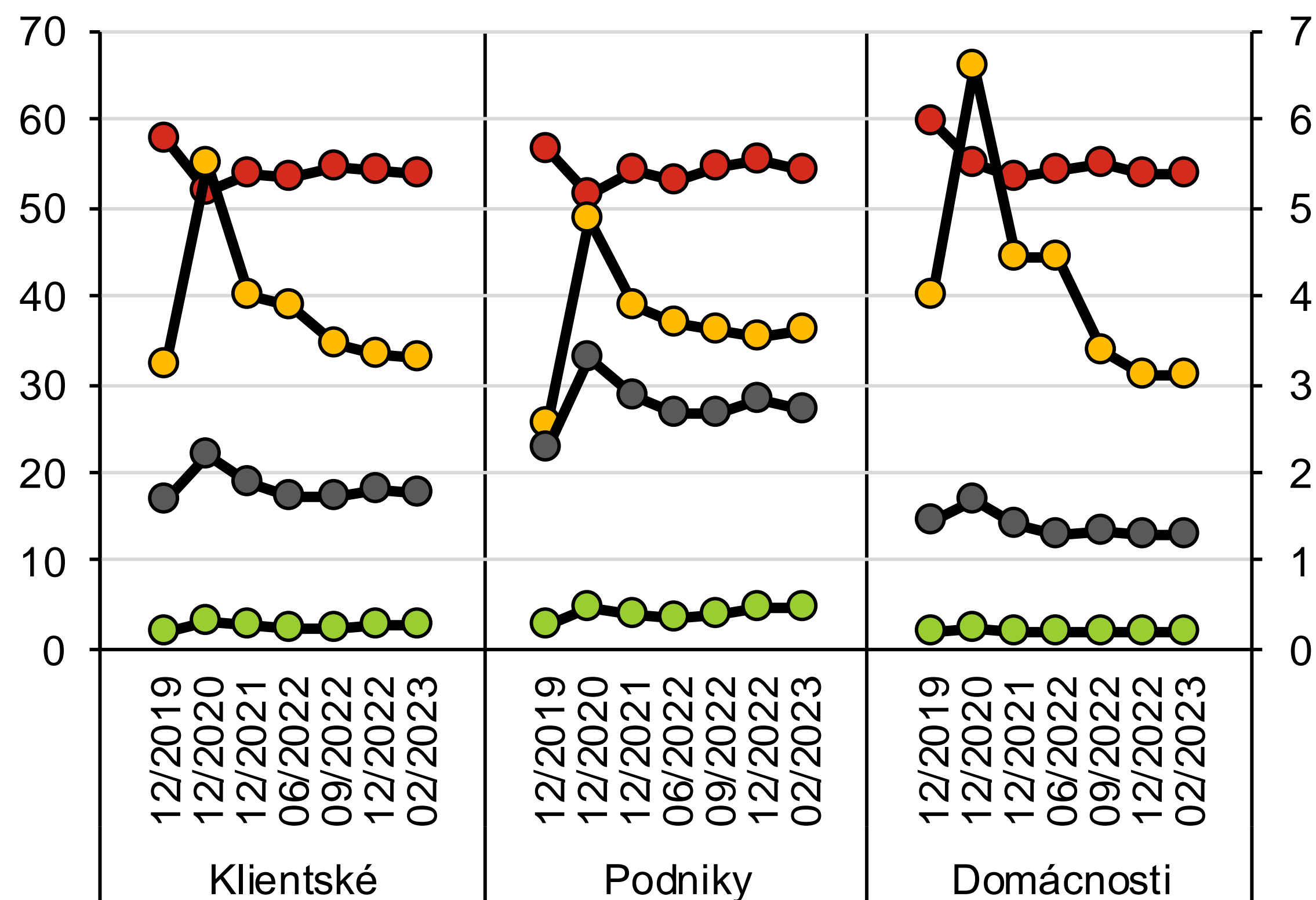
(v mld. Kč)

Úvěrové riziko (3)

Míra krytí úvěrových expozic opravnými položkami

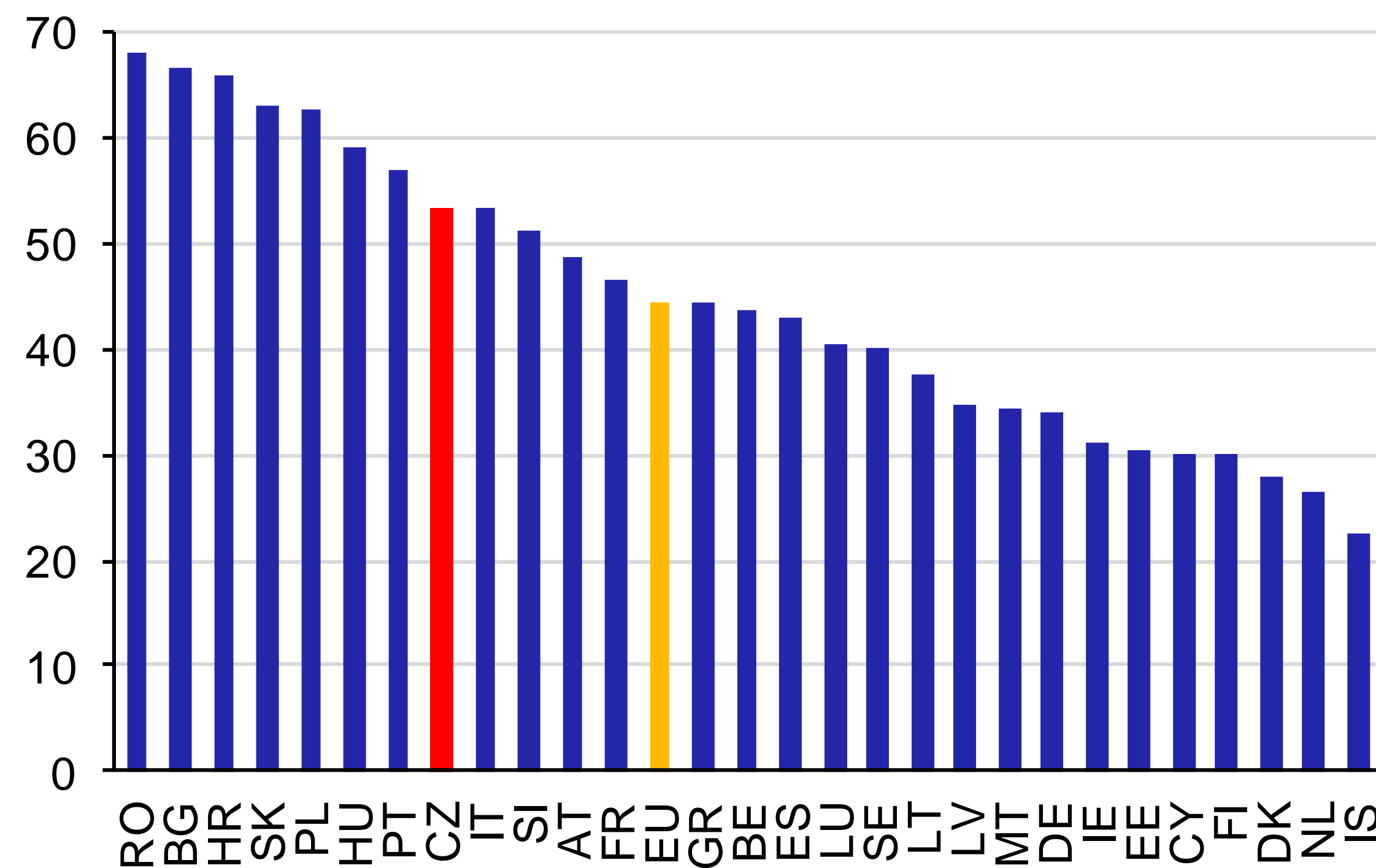
(v %)

- Míra krytí S3
- Míra krytí S2 (pravá osa)
- Míra krytí S1 (pravá osa)
- Míra krytí celkem (pravá osa)

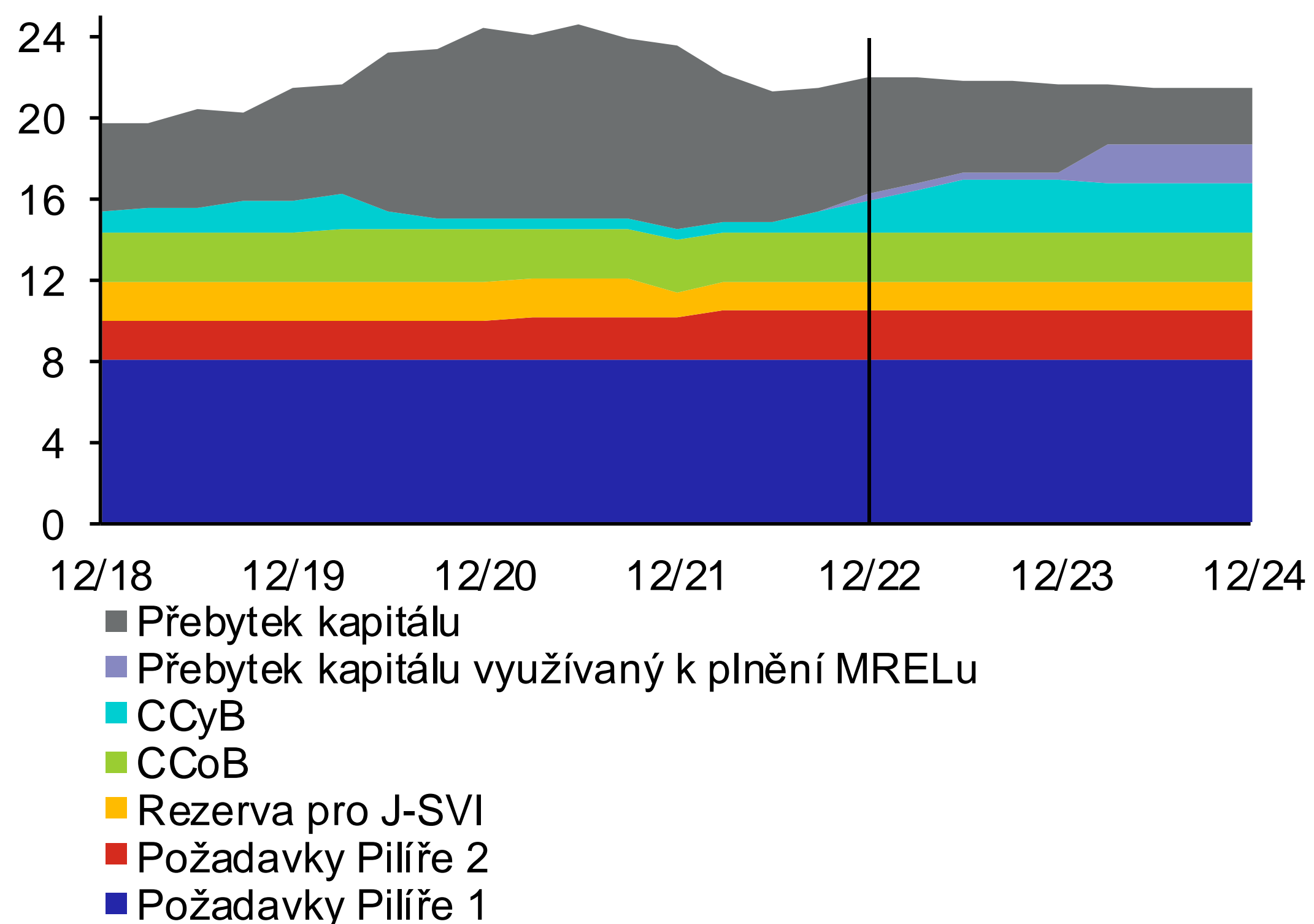
Míra krytí nevýkonných klientských úvěrů opravnými položkami ve vybraných zemích EU

(v % k 31. 12. 2022)

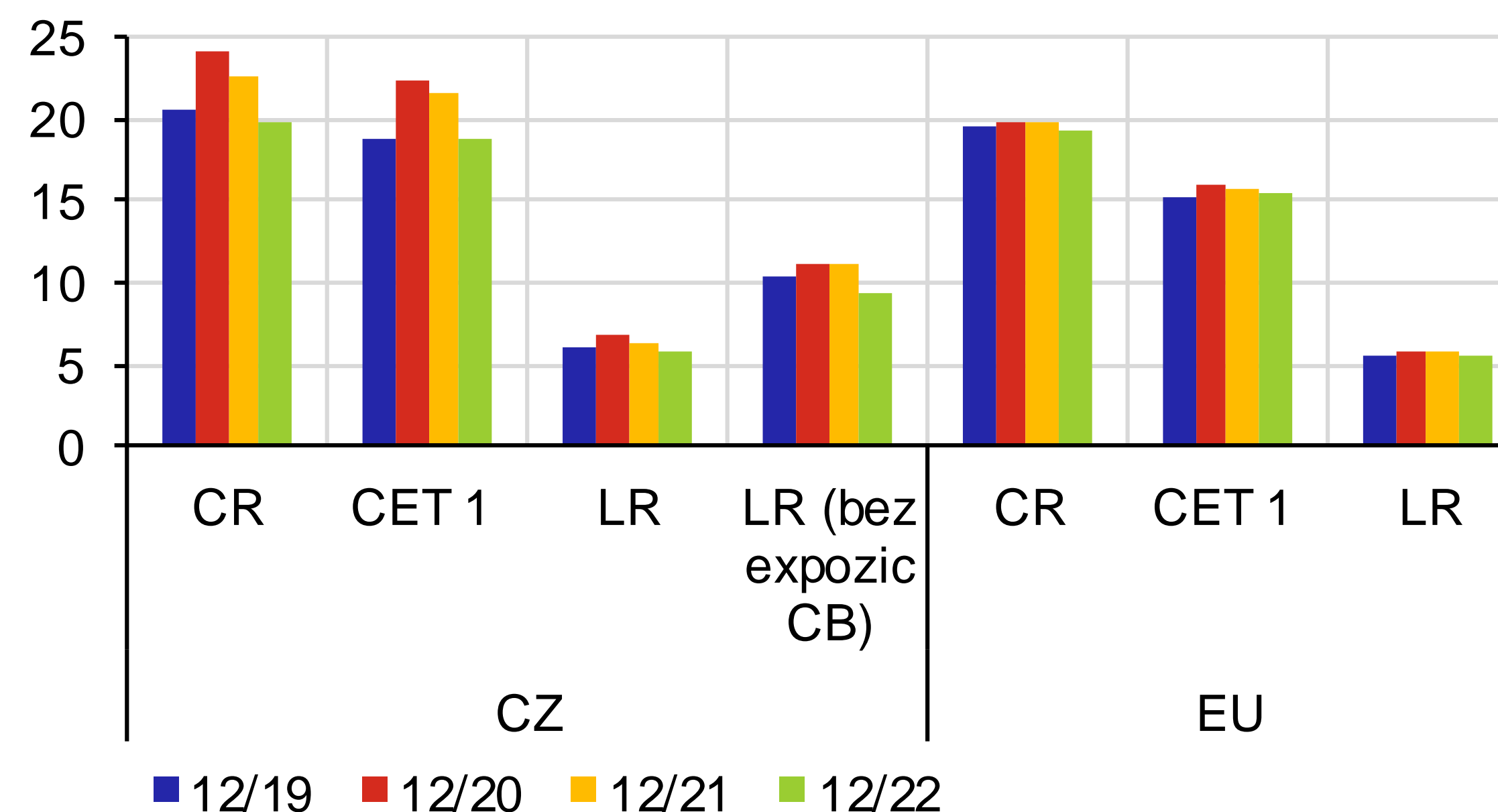
Struktura kapitálu a kapitálových požadavků v domácím bankovním sektoru

(v p. b.)

Kapitálová vybavenost v domácím a evropském bankovním sektoru

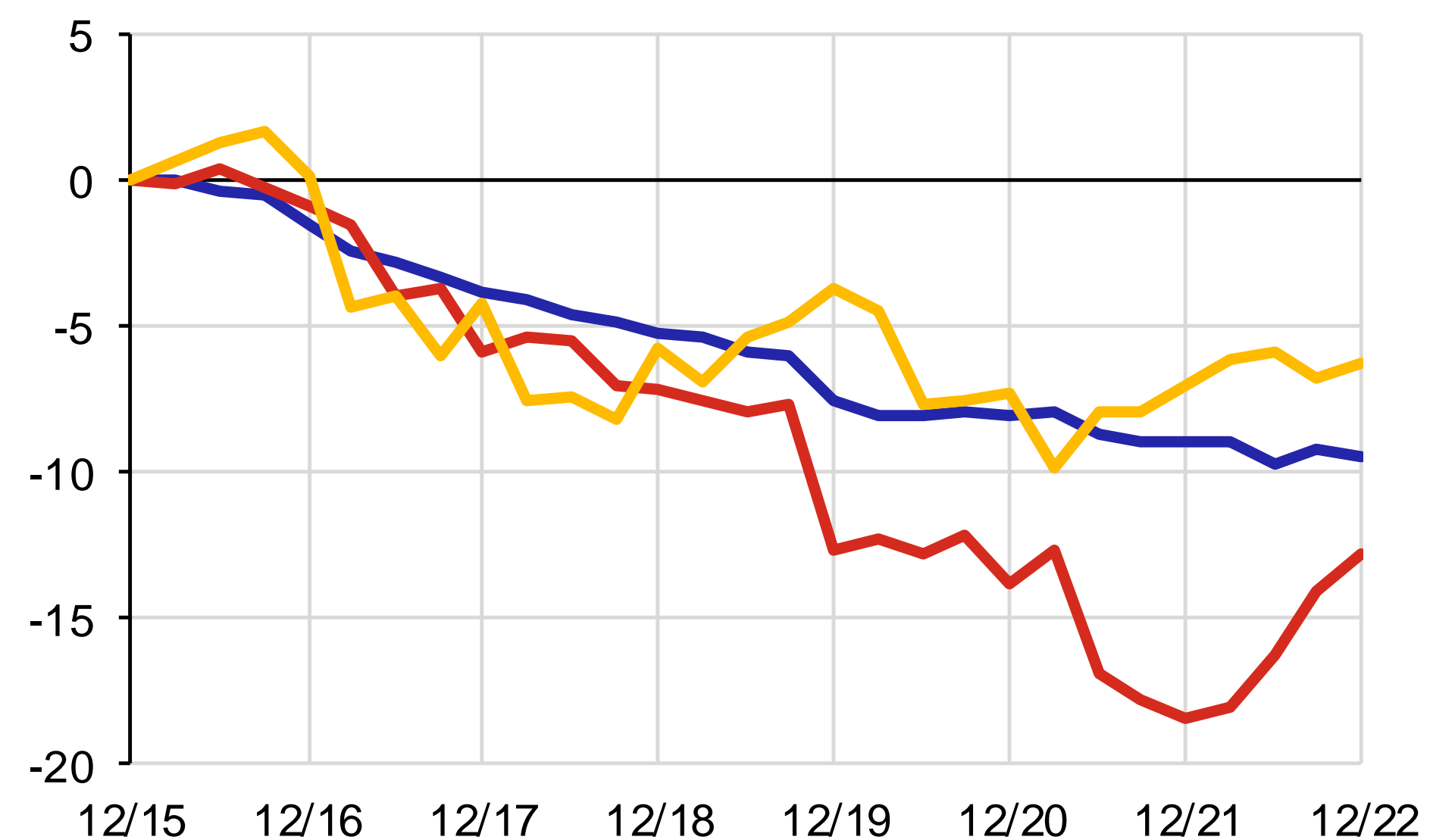
(v % RWE)

Rizika pro solventnost (1)

Změna rizikových vah oproti počátku silně rostoucí fáze finančního cyklu

(v p. b.)

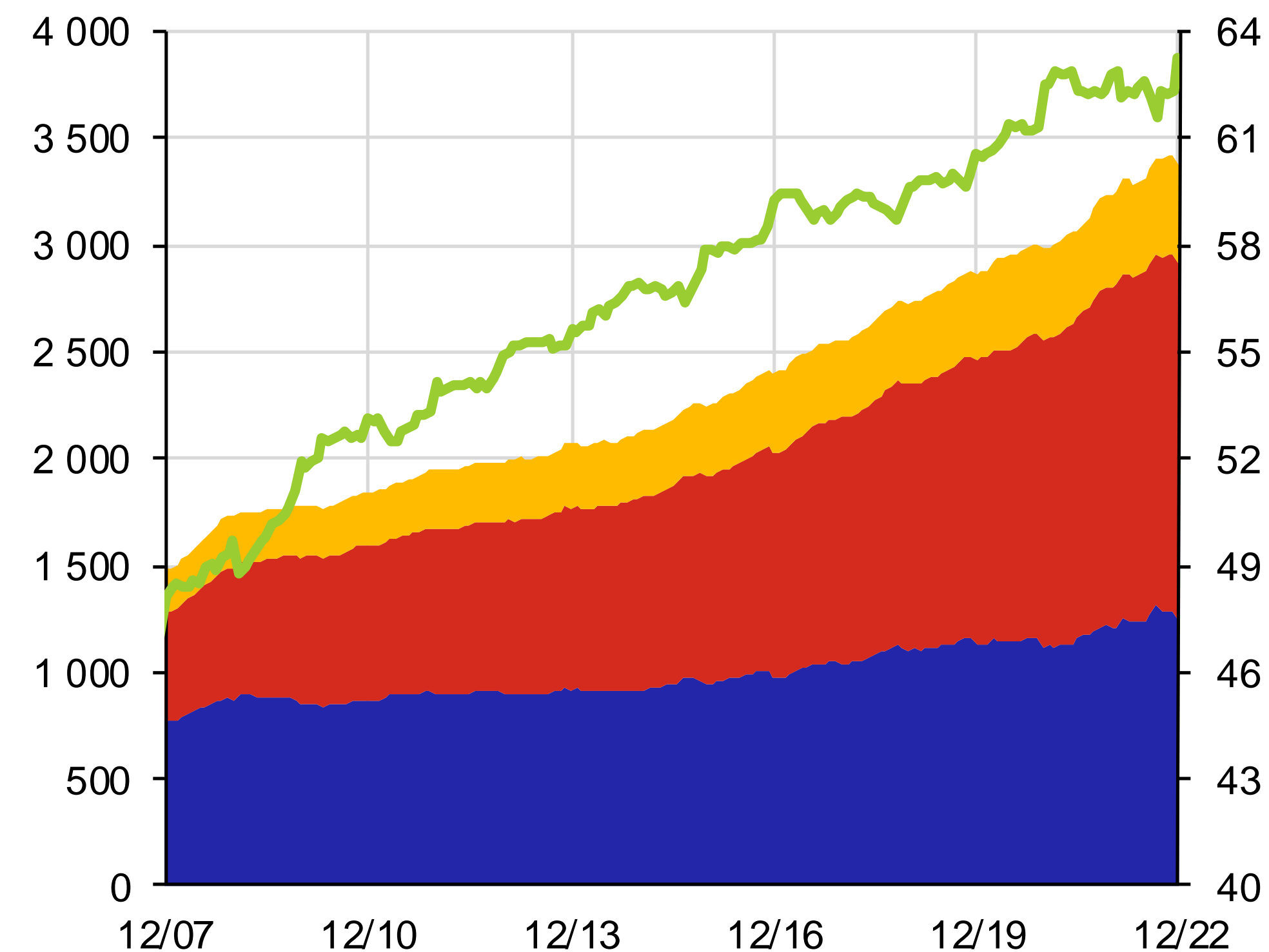
— Domácnosti – úvěry zajištěné nemovitostmi

— Domácnosti – ostatní úvěry

— Nefinanční podniky

Koncentrace bankovních úvěrů do oblasti nemovitosti

(v mld. Kč; pravá osa: v %)

— Nefinanční podniky – činnosti v oblasti nemovitostí

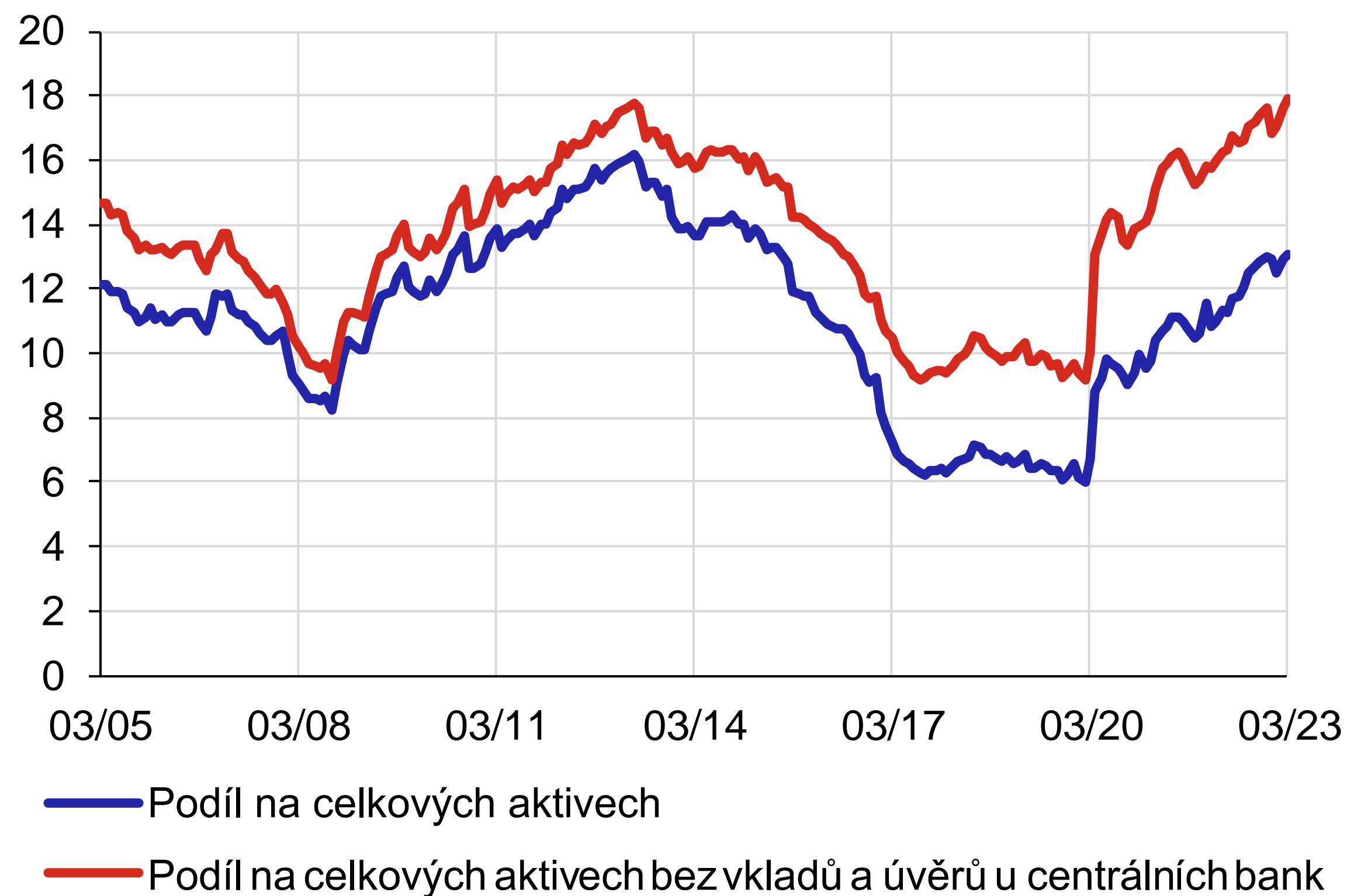
— Domácnosti – na bydlení

— Ostatní bankovní úvěry soukromému nefinančnímu sektoru

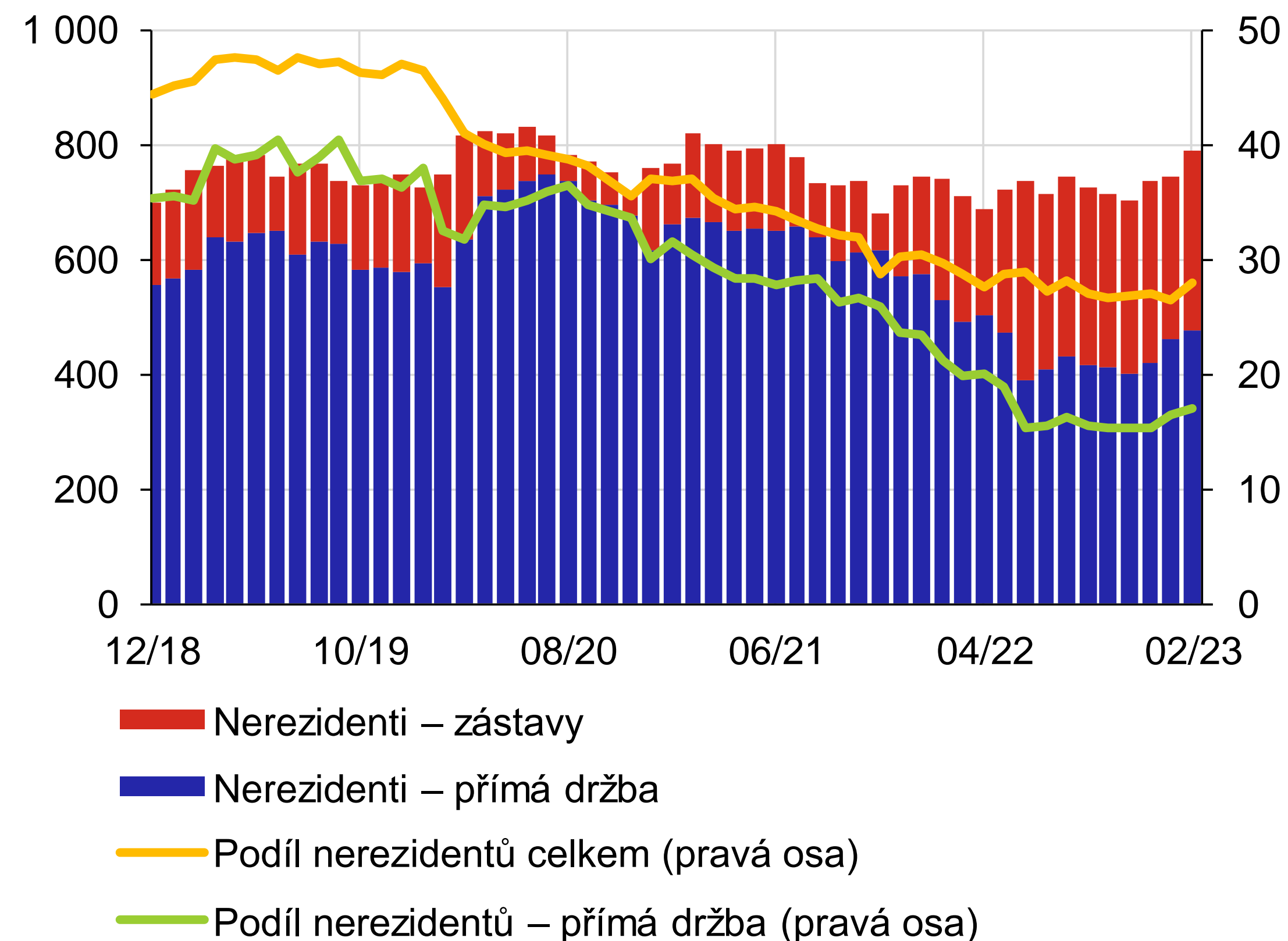
— Koncentrace do nemovitostí (pravá osa)

Rizika pro solventnost (2)

Podíl dluhových cenných papírů vládních institucí
(v % aktiv bank)

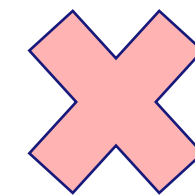
Držba českých státních dluhopisů nerezidenty
(v mld. Kč; pravá osa v %)

Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (1)

- Při rozhodování o nastavení sazby CCyB byly vyvažovány:

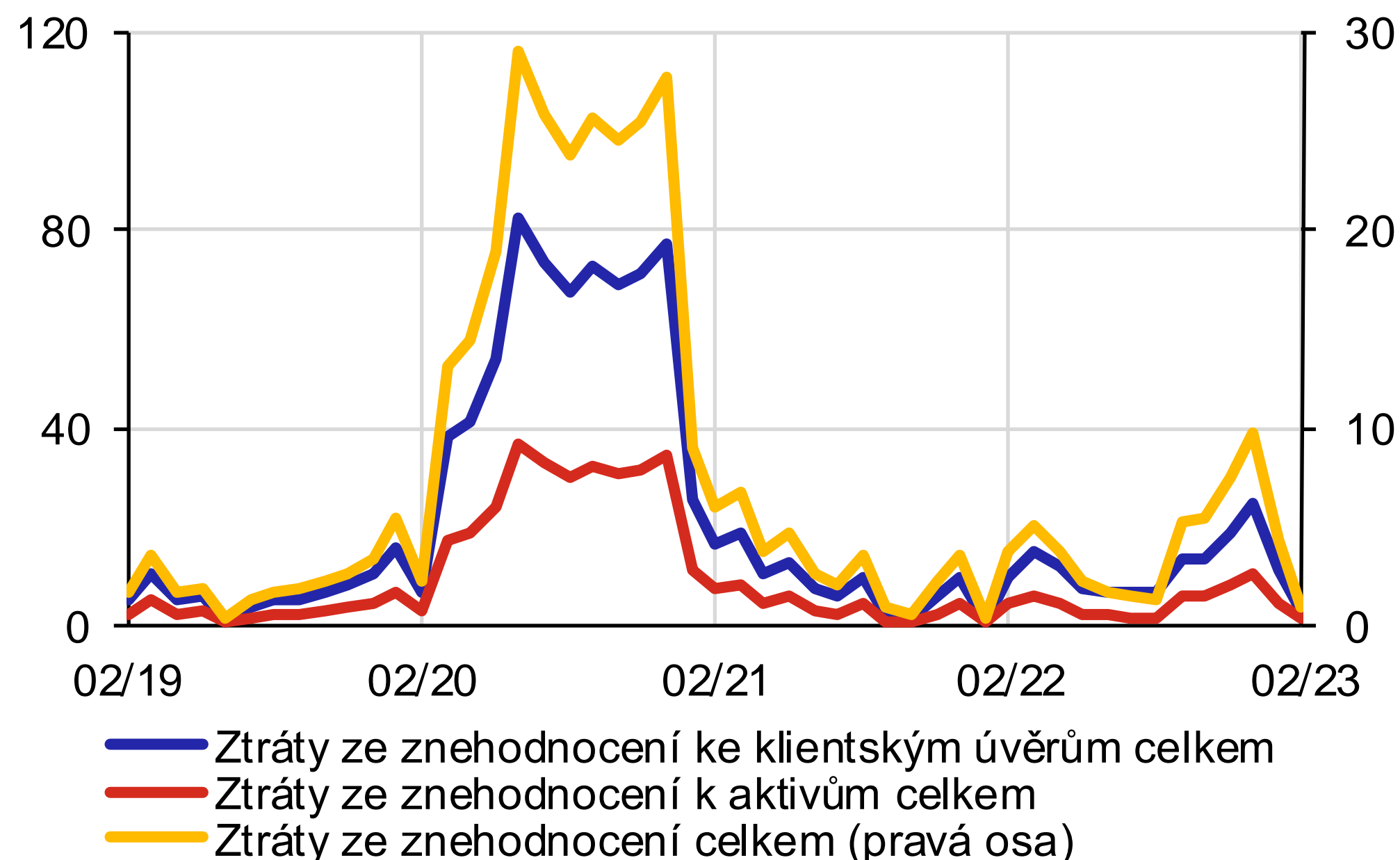
- nízká intenzita nově přijímaných cyklických rizik a snižující se riziko náhlé materializace úvěrových rizik.
- stabilizace ekonomických a geopolitických nejistot, i když na vyšších úrovních.

- snižující se, ale stále vysoký rozsah dříve přijatých cyklických rizik v bilanci bankovního sektoru a jejich utlumenou materializaci.
- cyklicky snížené úrovně rizikových vah úvěrových expozic.

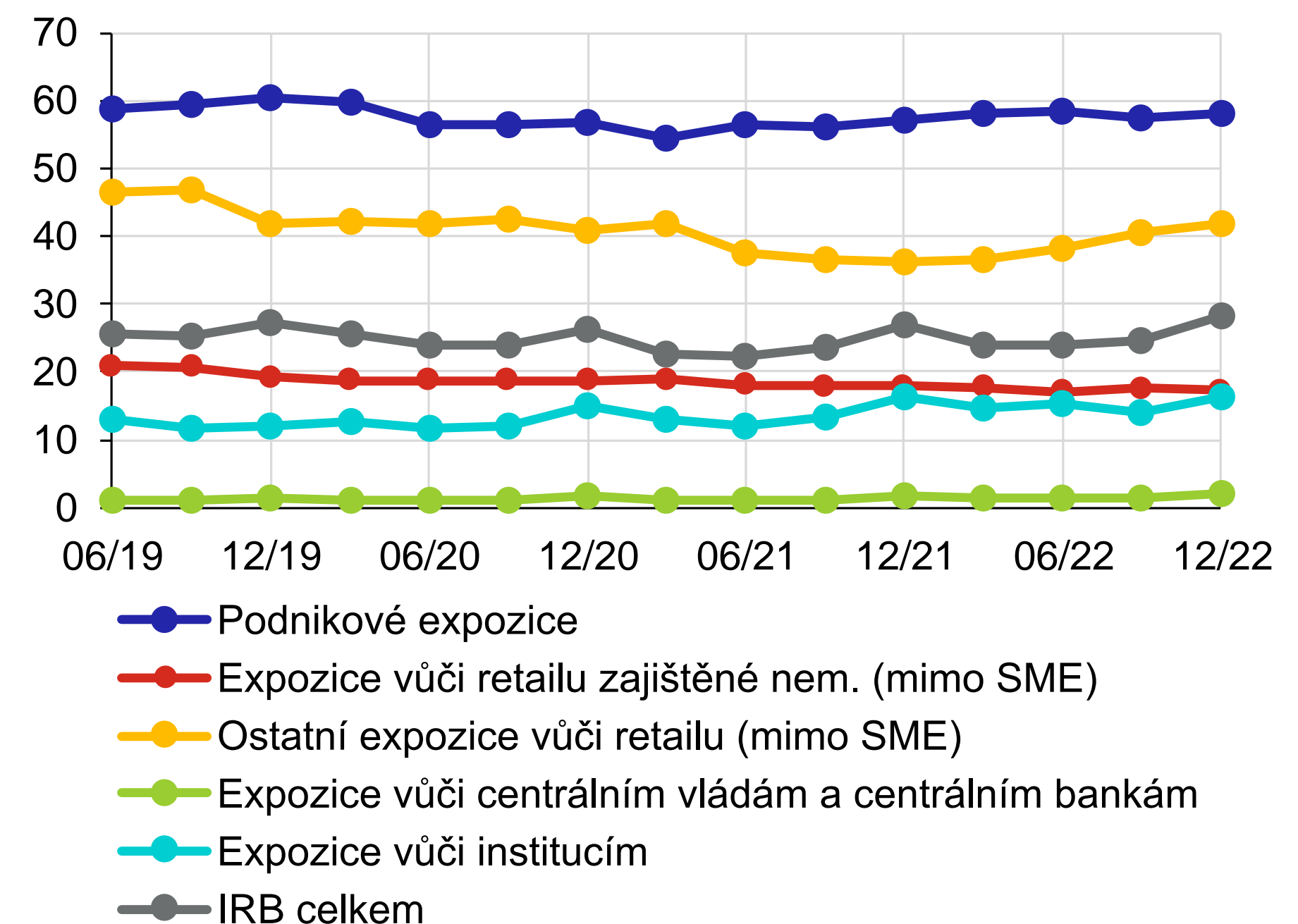
Ztráty ze znehodnocení

(v b. b.; pravá osa: v mld. Kč)

Průměrné rizikové váhy dle nejvýznamnějších kategorií expozic s přístupem IRB

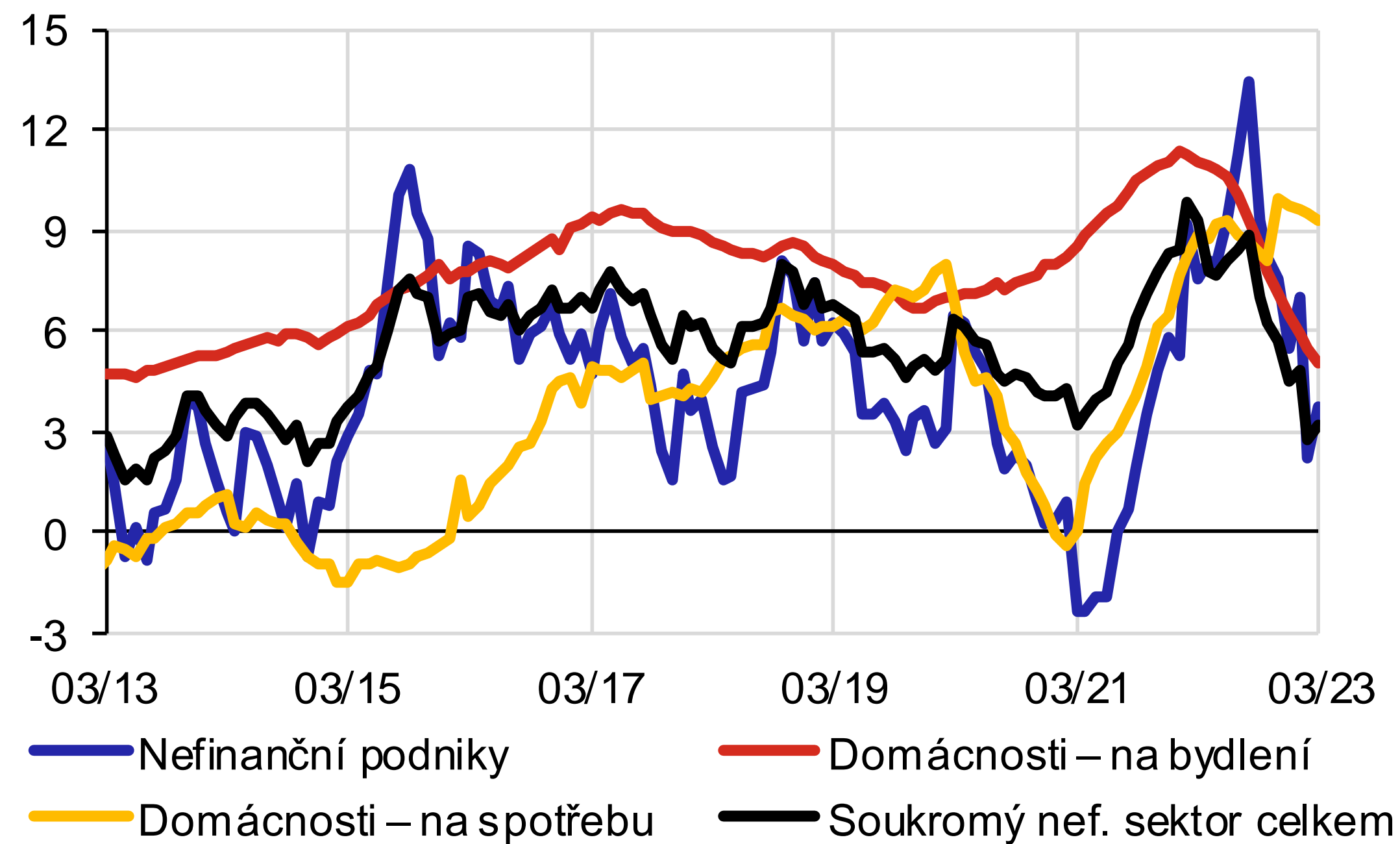
(v %)

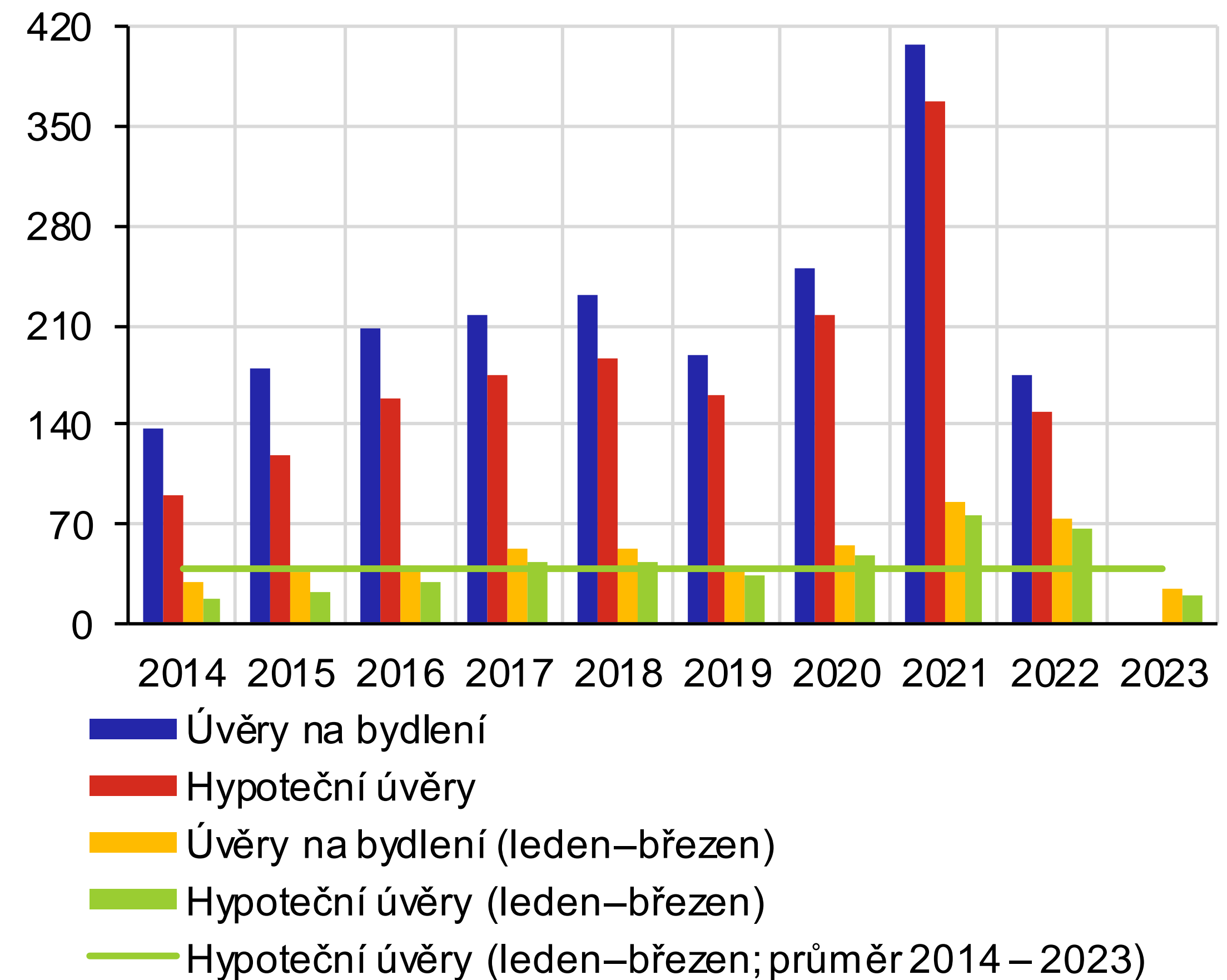
Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (2)

Meziroční tempo růstu stavu bankovních úvěrů soukromému nefinančnímu sektoru

(v %)

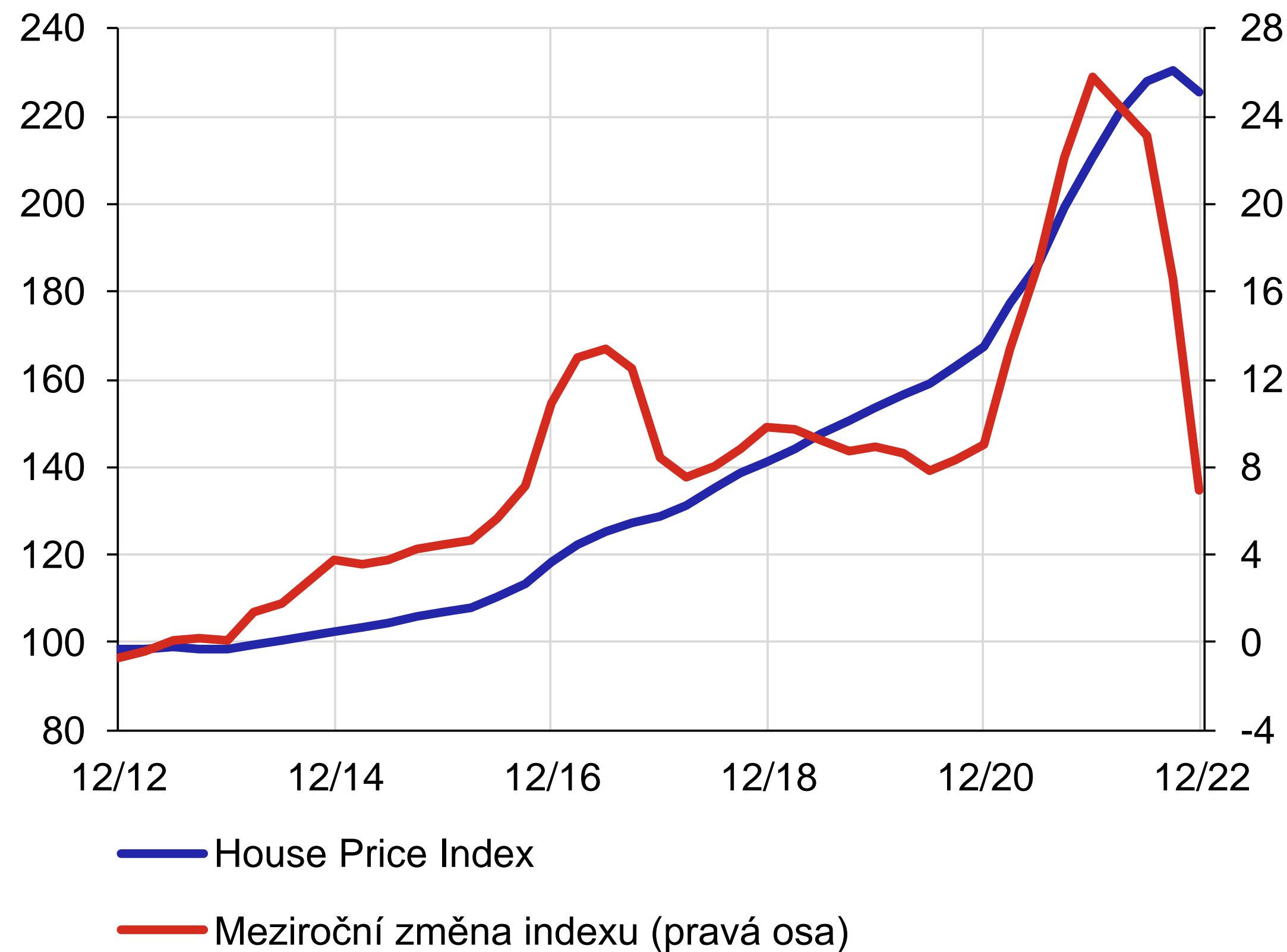

Vývoj čistých nových bankovních úvěrů na bydlení (v mld. Kč)

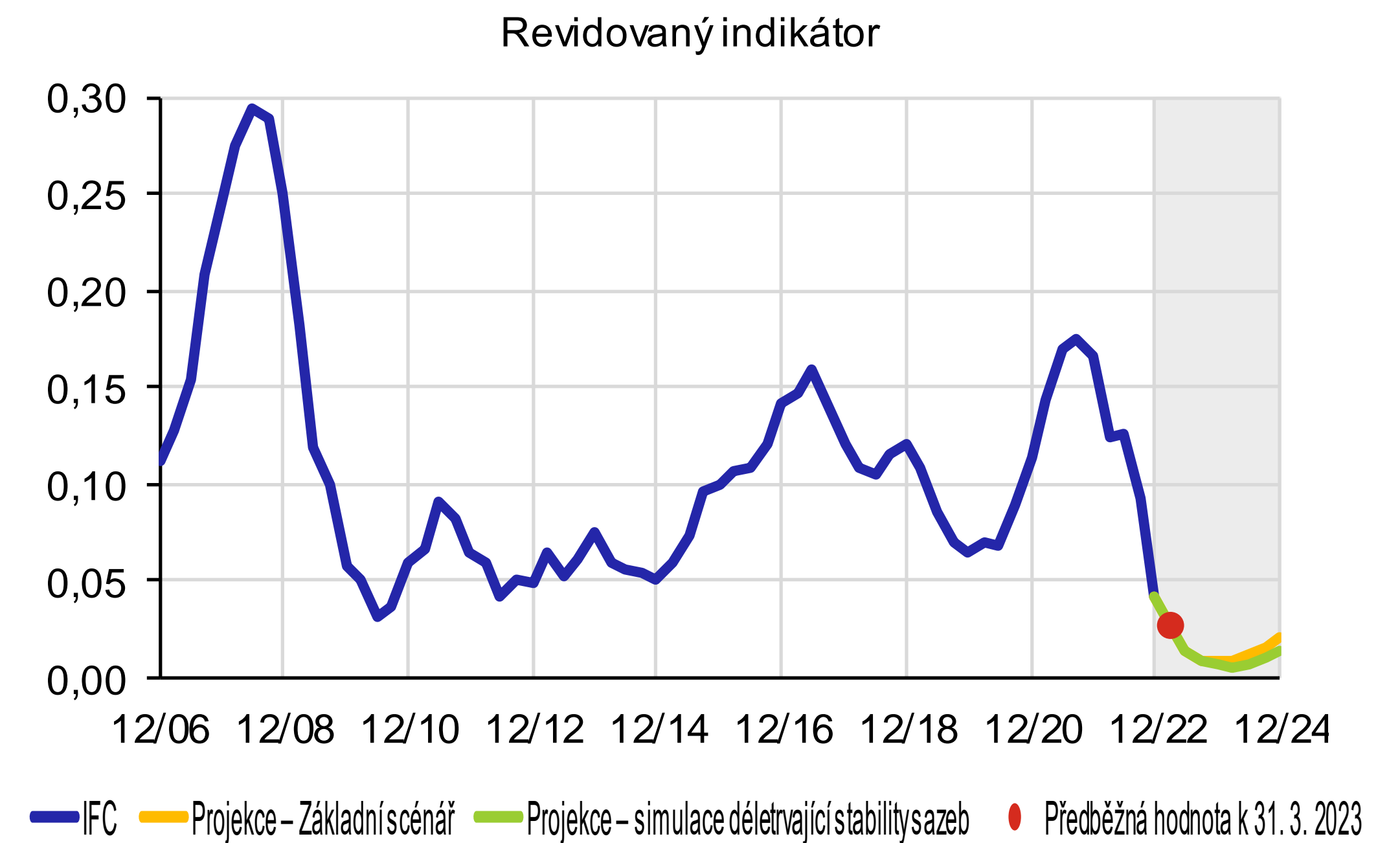

Poskytování hypotečních úvěrů a trh nemovitostí (3)

Realizované ceny rezidenčních nemovitostí v ČR
(2010 = 100; pravá osa: v %)

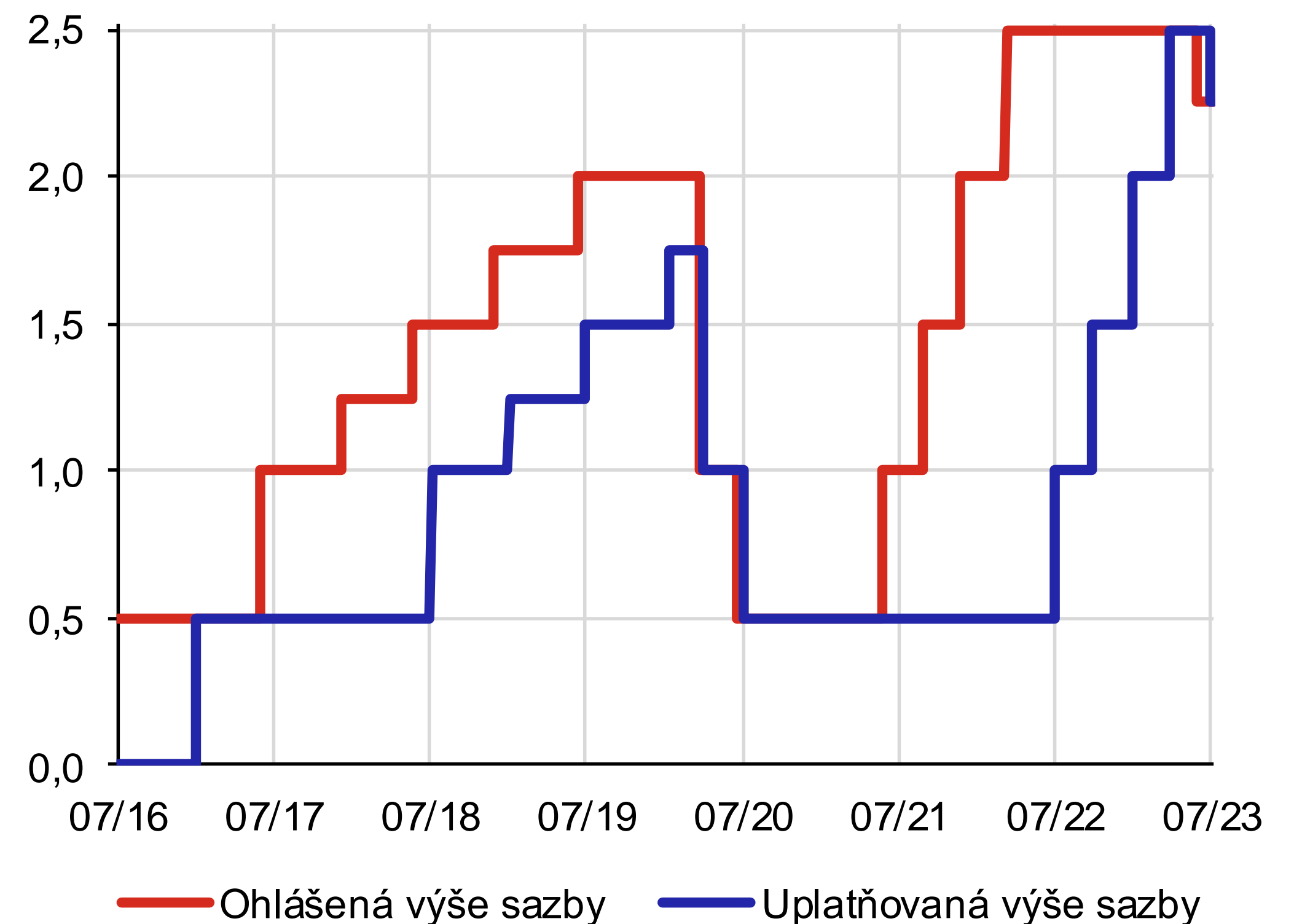
Indikátor finančního cyklu
(0 minimum, 1 maximum)

Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (4)

- Bankovní rada 1. června 2023 rozhodla o snížení sazby rezervy na 2,25 % s účinností od 1. července 2023.
 - V sestupné fázi finančního cyklu bude ČNB sazbu postupně snižovat v návaznosti na materializaci a/či odeznívání rizik.
 - V případě zhoršení ekonomické situace a vzniku významných úvěrových ztrát je ČNB připravena rezervu zcela rozpustit s cílem pokrýt ztráty a zajistit dostatečnou kapitálovou kapacitu k úvěrování reálné ekonomiky.

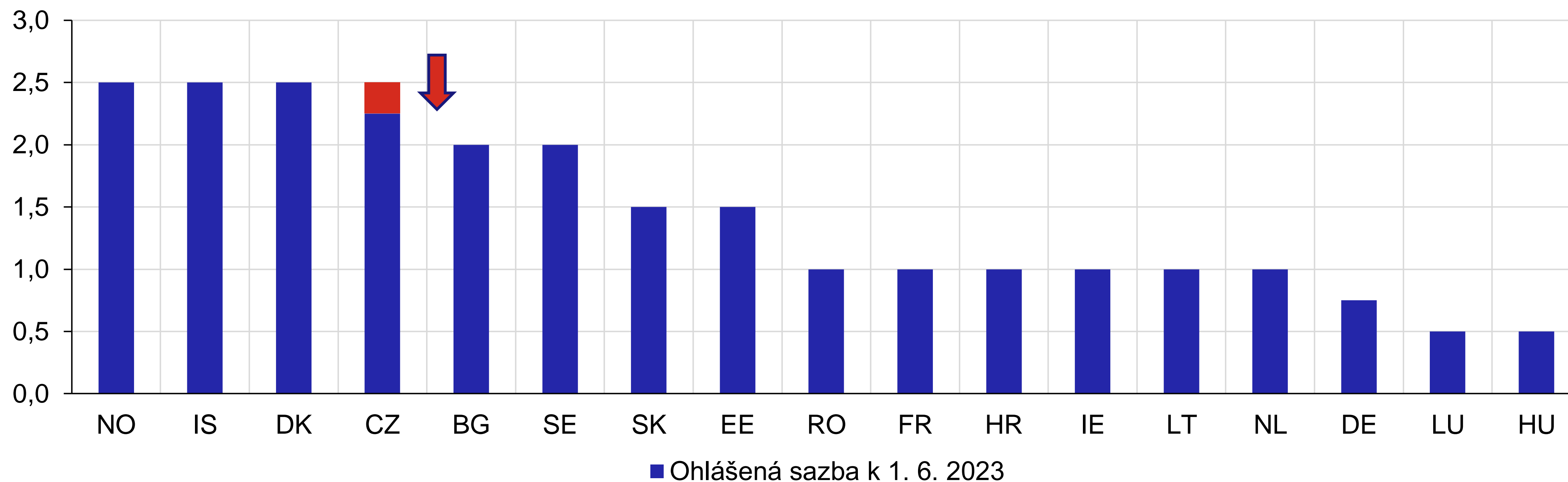
Ohlášená a uplatňovaná výše sazby CCyB v ČR
(v % celkového objemu rizikové expozice)

Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (5)

- Sazba CCyB ve výši 2,25 % stále patří k nejvyšším v Evropě.
- Jsme první zemí, která zahájila proces snižování CCyB v reakci na pokles rizik.

Sazba CCyB ve vybraných evropských zemích
(v % celkové rizikové expozice)

- ČNB jako orgán dohledu nemá výslovný mandát omezovat příčinné faktory změny klimatu, v rámci svého stávajícího mandátu zajištění finanční stability však:
 - sleduje idiosynkratická i systémová rizika finančních institucí a finančního sektoru vyplývající z socioekonomických důsledků změny klimatu a aktivit, které si kladou za cíl omezit jejich nepříznivé důsledky,
 - odhaduje jejich střednědobé i dlouhodobé důsledky pro stabilitu finančního sektoru, včetně jejich zátěžového testování,
 - případně může uplatnit přiměřená opatření či nástroje, které by identifikovaná rizika omezovaly a posílily tak odolnost finančního systému či jeho součástí.
- Předpokladem pro sledování, měření a vyhodnocování klimatických rizik jsou hodnověrné scénáře vývoje klimatu a transmise důsledků do ekonomiky.
 - Výchoziskem jsou přístupy vyvinuté iniciativou „Central banks and supervisors‘ network for greening financial system (NGFS) zachycující dopady klimatických rizik v dlouhodobém časovém horizontu 30 let do roku 2050.
 - Pro potřeby operacionalizace mají scénáře používané ČNB pro testování odolnosti bankovního sektoru střednědobý horizont (5 let v ZFS – podzim 2022).

Zátěžové testy zohledňující klimatická rizika (1)

	ACPR (2021)	Bank of England (2022)	Austrian Central Bank (2022)	Dutch National Bank (2022)	European Central Bank (2022)
Bottom-Up / Top-Down	Bottom-Up	Bottom-Up	Top-Down	Top-Down	Bottom-Up
No. of scenarios	4	3	2	4	7
Scenario horizon(s)	30 Y	30 Y+	5Y	5Y	1Y, 3Y, 30Y
Risk coverage	Credit risk, counterparty risk and market risk	Credit & counterparty risks, market risk (+OpRisk)	Credit risk, market risk (revaluation losses for bonds)	Credit risk, market risk (bonds & equities)	Credit risk, market risk, BM, (OpRisk)
B/S assumption (dynamic vs static)	Static (first 5 Y) then dynamic	Static	Static	Static	Static (ST) / dynamic (LT)
Transition risks	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes
Physical risks	Yes	Yes	No	No	Yes
Institutions covered	Banks and insurers	Banks and insurers	SIIs + LSIs	Banks, insurers, pension funds	Banks

Zátěžové testy zohledňující klimatická rizika (2)

	Exposures	Scenario	Projections ¹	Horizon	Credit risk	Market risk	Operational risk
Transition risk	Global	1 Short term stress	Baseline	3 years (2022-2024)	Corporate loans (incl. SME, CRE) + mortgages	Bonds + stocks issued by NFCs ² (incl. accounting and economic hedges)	5
			Stress				
		2 Long term paths	Orderly	30 years (2030, 2040, 2050)	Corporate loans (incl. SME, CRE) + mortgages		
			Disorderly				
Physical risk	EU countries	3 Drought & heat risk	Baseline	1 year (2022)	Corporate loans (incl. SME)	1. All projections with the exception of the long-term paths will be based on a static balance sheet. 2. The parent company needs to be an NFC, e.g. bonds issued by car financing company X are in scope.	
			Stress				
		4 Flood risk	Baseline	1 year (2022)	Mortgages + CRE loans		
			Stress				

Operational and reputational risks to be assessed via a qualitative questionnaire

Zdroj: ESRB

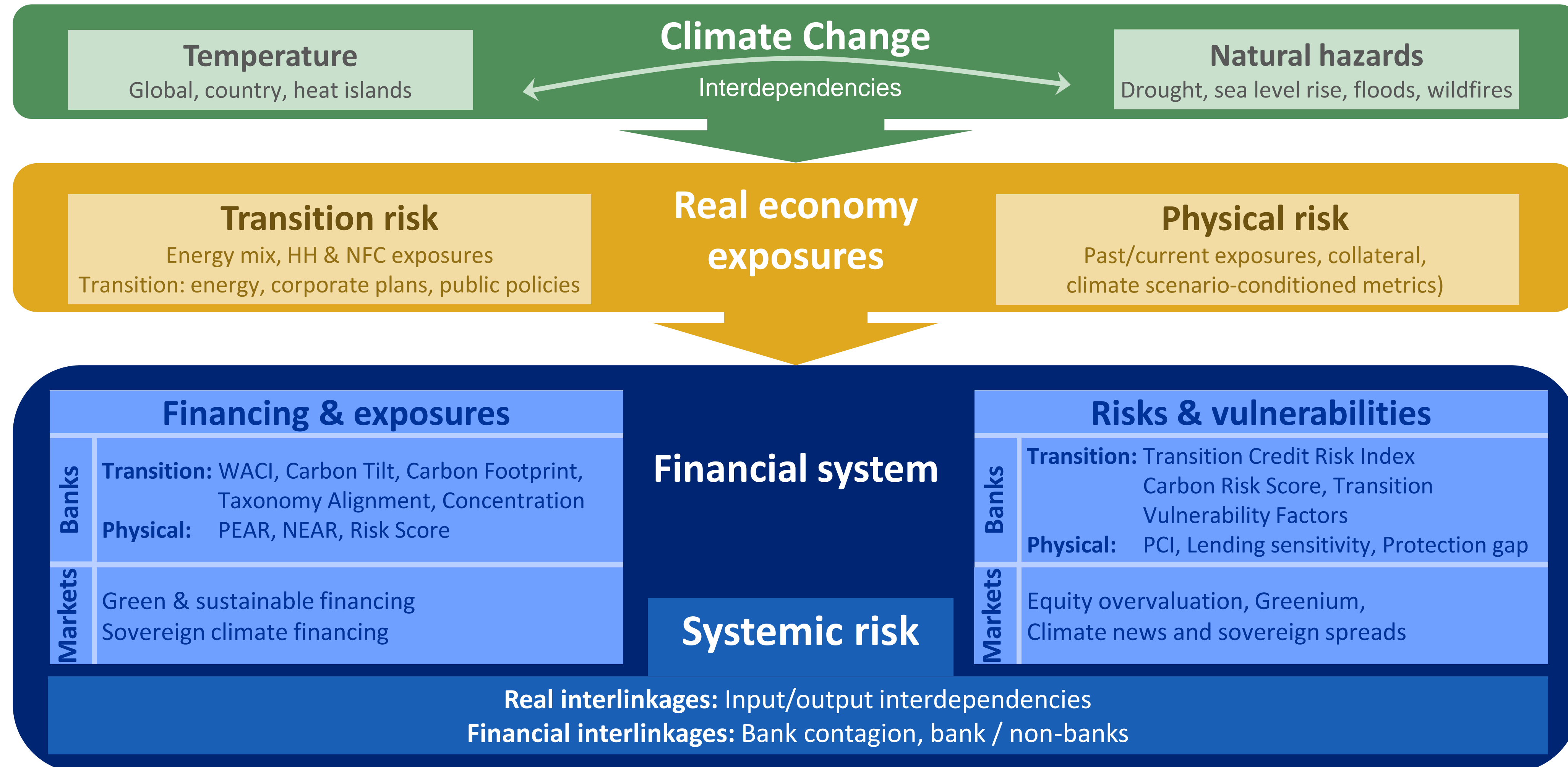
- Výsledky dotazníkového šetření řízení environmentálních rizik provedeného ČNB mezi domácími institucemi v roce 2022 ukazují, že banky:
 - již zohledňují při tvorbě své firemní strategie environmentální rizika či příležitosti vyplývající z přechodu k environmentálně udržitelné ekonomice;
 - považují za hlavní reputační a úvěrové riziko a v systému řízení úvěrových rizik je začaly zohledňovat, a to
 - při monitoringu a řízení úvěrového portfolia, oceňování zástav, vyhodnocování rizikovosti klientů a také u sektorové angažovanosti,
 - v cenách úvěrů a v interních modelech určených k řízení úvěrového rizika,
 - při hodnocení tržních rizik a schvalování nových produktů;
 - hodlají využívat zátěžové testování s využitím klimatických scénářů ke kvantitativní analýze rizik;
 - vnímají nedostatek dat, jejich nízkou kvalitu a slabou standardizaci jako překážku pro efektivní analýzu a řízení environmentálních rizik.

- FSB: The Implications of Climate Change for Financial Stability (2020), Roadmap for Addressing Financial Risks from Climate Change (2022), Supervisory and Regulatory Approaches to Climate-related Risks (2022)
- BCBS: Principles for the effective management and supervision of climate-related financial risks (2021), Climate-related risk drivers and their transmission channels + Climate-related financial risks – measurement methodologies (2022)
- ECB: Guide on climate-related and environmental risks (2020), Climate risk stress test – SSM stress test 2022 (2021), Good practices for climate-related and environmental risk management (2022)
- ESRB: Climate-related risk and financial stability (2021), The macroprudential challenge of climate change (2022),
- EBA: Roadmap on ESG risks and sustainable finance (2022)

Cestovní mapa EBA k udržitelným financím (12/2022)

Klimatická změna a systémové riziko (1)

Klimatická změna a systémové riziko (2)

Risk category	Lender vulnerabilities: absolute risk	Lender vulnerabilities: relative risk	Borrower vulnerabilities	Informational failure
Policy options	General SyRB	Sectoral SyRB Concentration thresholds or buckets SyRB activated based on a concentration measure	BBMs for climate risk	Robust (ESG) labels Enhanced disclosures
Main objective	Scale-up loss-absorption capacity / increasing resilience		Limiting risk build-up	

Děkuji za pozornost

